

PRESUDA SUDA

19. svibnja 1993. (*)

„Članak 92. stavak 3. točka (a) i članak 93. stavak 3. Ugovora o EEZ-u - Pritužba poduzeća - Spojivost potpore sa zajedničkim tržištem - Tužba za poništenje”

U predmetu C-198/91,

William Cook plc, društvo osnovano u skladu s engleskim pravom, sa sjedištem u Sheffieldu, koje zastupaju Philip Bentley, QC, i José Rivas de Andrés, iz odvjetničke komore Saragosse, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourggu pri odvjetničkom uredu Arsènea Kronshagena, 12 Boulevard de la Foire,

tužitelj,

protiv

Komisije Europskih zajednica, koju zastupaju Eric White i Michel Nolin, članovi pravne službe, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourggu pri uredu Nicole Annecchina, člana pravne službe, Wagner Centre, Kirchberg,

tuženika,

koju podupire

Kraljevina Španjolska, koju zastupaju Alberto José Navarro Gonzalez, generalni direktor za pravno i institucionalno usklađivanje unutar Zajednice, i Antonio Hierro Hernández-Mora, državni odvjetnik pred Sudom, u svojstvu agenta,

intervenijent,

povodom tužbe za poništenje odluke Komisije „o nepodnošenju prigovora” u vezi s nekoliko državnih potpora dodijeljenih društvu Piezas y Rodajes SA, koja je tužitelju priopćena dopisom od 29. svibnja 1991.

SUD,

u sastavu: O. Due, predsjednik, M. Zuleeg i J. L. Murray (predsjednici vijeća), G. F. Mancini, F. A. Schockweiler, J. C. Moitinho de Almeida, F. Grévisse, M. Diez de Velasco i P. J. G. Kapteyn, suci,

nezavisni odvjetnik: G. Tesauro,

tajnik: L. Hewlett, administratorica,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu,

saslušavši usmeno očitovanje stranaka na raspravi održanoj 3. veljače 1993.,
saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 31. ožujka 1993.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Tužbom koja je zaprimljena u tajništvu Suda 30. srpnja 1991., William Cook plc (u dalnjem u tekstu: Cook) podnio je na temelju članka 173. stavka 2. Ugovora o EEZ-u tužbu za poništenje odluke Komisije, „o nepodnošenju prigovorâ“ u vezi s nekoliko državnih potpora dodijeljenih društву Piezas y Rodajes SA (u dalnjem u tekstu: PYRSA).
- 2 Iz dokumenata u spisu proizlazi da je Komisija Odlukom od 26. svibnja 1987. (vidjeti obavijest 88/C251/04, SL C 251, 27.09.1988., str. 4.) odobrila opći program regionalnih potpora za Španjolsku, o kojem ju je 30. siječnja iste godine obavijestila španjolska vlada u skladu s člankom 93. stavkom 3. Ugovora. Kasnije izmjene tog programa Komisija je odobrila odlukom od 1. rujna 1987.
- 3 Tim programom potpora, koji je odobren na temelju članka 92. stavka 3. točke (a) Ugovora, predviđa se posebno dodjela regionalnih potpora u provinciji Teruel koje ne prelaze gornju granicu od 75 % neto ekvivalenta potpore.
- 4 U toj provinciji, u općini Montreal del Campo, PYRSA je pokrenula investicijski program vrijedan 2 788 300 000 PTA za izgradnju ljevaonice za proizvodnju lančanika (zupčanik koji se upotrebljava s lancem, a koristi se uglavnom u rudarstvu) i dijelova GET (koji se koriste pri konstrukciji opreme za prenošenje i iskopavanje zemlje).
- 5 Nesporno je da su za to ulaganje dodijeljene sljedeće potpore:
  - subvencija španjolske vlade u iznosu od 975 905 000 PTA;
  - subvencija Autonomne zajednice Aragona u iznosu od 182 000 000 PTA;
  - subvencija općine Montreal del Campo u iznosu od 2 300 000 PTA;
  - kreditna jamstva Autonomne zajednice Aragona u iznosu od 490 000 000 PTA;
- 6 Društvo Cook, koje proizvodi čelične odljevke i dijelove GET, podnijelo je 14. siječnja 1991. „formalnu pritužbu“ Komisiji u kojoj osporava spojivost tih potpora sa zajedničkim tržištem.
- 7 Dopisom od 13. ožujka 1991. Komisija je obavijestila društvo Cook da je španjolska vlada potporu u iznosu od 975 905 000 PTA dodijelila na temelju općeg programa regionalnih potpora, te je stoga ona u skladu s člankom 92. Ugovora. U tom se dopisu navodi da je u vezi s ostalim potporama pokrenuta istraga pri španjolskim tijelima.

- 8 Nakon te istrage Komisija je dopisom od 29. svibnja 1991. obavijestila društvo Cook o svojoj odluci „o nepodnošenju prigovora” na potpore dodijeljene društvu PYRSA. Tom je dopisu bila priložena Odluka NN 12/91 upućena španjolskoj vladu i u kojoj je Komisija zaključila da su te potpore obuhvaćene područjem primjene članka 92. stavka 3. točke (a) Ugovora, na temelju koje se može smatrati da su potpore za promicanje gospodarskog razvoja područja na kojima je životni standard neuobičajeno nizak ili na kojima postoji velika podzaposlenost, spojive sa zajedničkim tržištem.
- 9 Ta se odluka temeljila na dvama razlozima. Prvo, Komisija smatra da „proizvodnja društva PYRSA pripada podsektoru ‚lančanika‘ i ‚dijelova GET‘ u kojem je u razdoblju od 1988. do 1990. potražnja rasla i u kojem ne postoje problemi prekapacitiranosti“. Drugo, Komisija napominje da „je potpora namijenjena programu ulaganja u novo poduzeće i da sveukupni intenzitet svih potpora zajedno u stvari ne prelazi gornju granicu od 50 % neto ekvivalenta potpore“.
- 10 U ovoj tužbi društvo Cook zahtijeva poništenje odluke Komisije koja mu je priopćena dopisom od 29. svibnja 1991.
- 11 Odlukom predsjednika Suda od 20. studenoga 1991., španjolskoj vladu je odobrena intervencija u potporu zaključcima Komisije.
- 12 Za potpuniji prikaz činjenica u sporu, tijeka postupka te tužbenih razloga i argumenata stranaka, upućuje se na izvještaj za raspravu. Ti dijelovi spisa u nastavku navode se samo u mjeri u kojoj je to potrebno za obrazloženje Suda.

Predmet i dopuštenost tužbe

- 13 Dopis od 29. svibnja 1991. samo obavještava društvo Cook o Odluci NN 12/91 u kojoj Komisija utvrđuje da su potpore dodijeljene društvu PYRSA spojive sa zajedničkim tržištem.
- 14 Taj dopis koji je poslan kao obavijest, sam po sebi ne predstavlja odluku koja bi se mogla pobijati u postupku za poništenje.
- 15 S druge strane, Odluka NN 12/91, koja je upućena španjolskoj vladu, može biti predmet tužbe za poništenje.
- 16 Tuženik je istaknuo da navedena odluka, u dijelu u kojem se odnosi na potporu u iznosu od 975 905 000 PTA koju je dodijelila španjolska vlast, samo potvrđuje gore navedeni dopis od 13. ožujka 1991., u kojem je navedeno da je ta potpora dodijeljena na temelju općeg programa regionalnih potpora koji je odobrila Komisija. Kao odgovor na ovu tvrdnju, društvo Cook u svom odgovoru ističe da se tužba ne odnosi na dopis od 13. ožujka 1991. ni na bilo kakve daljnje potvrde tog dopisa.
- 17 U tim okolnostima valja smatrati da je tužba usmjerena protiv Odluke NN 12/91 samo u onom dijelu u kojem se ta odluka odnosi na one potpore koje nije dodijelila španjolska vlasta.

- 18 Budući da društvo Cook nije adresat pobijane odluke, dopuštenost tužbe, u skladu s drugim stavkom članka 173 Ugovora, podliježe uvjetu da se ta odluka neposredno i osobno tiče tužitelja.
- 19 Komisija i španjolska vlada smatraju da taj uvjet nije ispunjen te da je stoga tužba nedopuštena.
- 20 U skladu s ustaljenom praksom Suda i druge osobe, osim onih kojima je odluka upućena, mogu tvrditi da ih se osobno tiče u smislu članka 173. stavka 2. samo ako ta odluka utječe na njih zbog određenih osobina koje su im svojstvene ili zbog neke činjenične situacije koja ih razlikuje od bilo koje druge osobe, izdvajajući ih uslijed toga pojedinačno, poput osoba kojima je odluka upućena (vidjeti presudu od 15. srpnja 1963., Plaumann/Komisija, 25/62, Zb., str. 95.).
- 21 Kako bi se utvrdilo jesu li u ovom slučaju ti uvjeti ispunjeni, valja imati na umu cilj postupaka iz članka 93. stavaka 2. i 3. Ugovora.
- 22 Kao što je Sud istaknuo u svojoj presudi od 20. ožujka 1984. Njemačka/Komisija (84/82, Zb., str. 1451., t. 11. i 13.), prethodnu fazu postupka razmatranja potpora na temelju članka 93. stavka 3. Ugovora, koja je namijenjena samo kako bi se Komisiji omogućilo stvaranje prvog dojma o djelomičnoj ili potpunoj usklađenosti predmetne potpore, treba razlikovati od razmatranja koje se provodi na temelju članka 93. stavka 2. Ugovora. Samo se u vezi s ovim drugim razmatranjem, koje je namijenjeno kako bi se Komisiji omogućila potpuna obaviještenost o svim činjenicama predmeta, Ugovorom propisuje obveza Komisije da pozove zainteresirane stranke da podnesu svoje primjedbe.
- 23 Kada Komisija, bez pokretanja postupka na temelju članka 93. stavka 2., na temelju članka 93. stavka 3. utvrdi da je potpora spojiva sa zajedničkim tržištem, osobe u čiju korist idu ta postupovna jamstva mogu osigurati poštovanje tih jamstava samo ako imaju mogućnost pobijanja te odluke Komisije pred Sudom.
- 24 Zainteresirane stranke u smislu članka 93. stavka 2. Ugovora Sud definira kao osobe, poduzeća ili udruge na čije bi interes mogla utjecati dodjela potpore, a posebno konkurentska poduzeća i trgovinske udruge (vidjeti presudu od 14. studenoga 1984., Intermills/Komisija, C-323/82, Zb., str. 3809., t. 16.).
- 25 Iako Komisija i španjolska vlada u ovom predmetu poriču da su narušavanja tržišnog natjecanja koja proizlaze iz spornih potpora značajna, ipak ne osporavaju da je u smislu članka 93. stavka 2. Ugovora društvo Cook, koje proizvodi dijelove GET kao i poduzeće koje prima potporu, zainteresirana stranka.
- 26 Stoga treba smatrati da se Odluka Komisije NN 12/91 neposredno i osobno tiče društva Cook u tom svojstvu. Stoga ono ima pravo zahtijevati poništenje te odluke na temelju drugog stavka članka 173. Ugovora.

Meritum

- 27 U prilog svojoj tužbi društvo Cook tvrdi da je postupak bio nezakonit zbog toga što je Komisija osporavaju odluku donijela samo na temelju članka 93. stavka 3. Ugovora, a

da nije prvo pokrenula istražni postupak na temelju članka 93. stavka 2. Društvo Cook također smatra da nisu poštovana načela prava obrane i dobre uprave, jer mu kao žalitelju nije dana mogućnost da na temelju postupka iz članka 93. stavka 3. podnese primjedbe na činjenice i dokaze na kojima je Komisija temeljila svoju odluku. Konačno, prema mišljenju društva Cook obrazloženje pobijane odluke prema kojem ne postoji prekapacitiranost u podsektoru lančanika i GET dijelova sadržava očiglednu pogrešku u ocjeni činjenica.

- 28 Društvo Cook posebno tvrdi da Komisija mora poštovati postupak iz članka 93. stavka 2. kada, kao u ovom slučaju:
- odlučuje o usklađenosti potpore o kojoj nije obaviještena;
  - utvrđuje usklađenost potpore na temelju članka 92. stavka 3. točke (a) Ugovora;
  - poteškoće pri ocjeni usklađenosti potpore opravdavaju pokretanje tog postupka.
- 29 Kako je Sud istaknuo u gore navedenoj presudi Njemačka/Komisija (točka 13.), postupak na temelju članka 93. stavka 2. je bitan kad god Komisija ima ozbiljne poteškoće pri utvrđivanju je li neka potpora spojiva sa zajedničkim tržištem. Komisija se pri donošenju pozitivne odluke o potpori može ograničiti na prethodno razmatranje na temelju članka 93. stavka 3. samo ako se nakon početnog razmatranja uvjeri da je potpora u skladu s Ugovorom. S druge strane, ako Komisija na temelju početnog razmatranja dođe do suprotnog zaključka, ili joj ono ne omogući svladavanje svih poteškoća povezanih s utvrđivanjem je li potpora spojiva sa zajedničkim tržištem, ona ima obvezu pribaviti sva potrebna mišljenja i, s tim ciljem, pokrenuti postupak iz članka 93. stavka 2.
- 30 Iako, suprotno onome što tvrdi društvo Cook, obveza pokretanja postupka na temelju članka 93. stavka 2. Ugovora ne ovisi o okolnostima priopćavanja potpore ili o odredbi članka 92. Ugovora koja je primijenjena, na Komisiji je da na temelju činjeničnih i pravnih okolnosti slučaja utvrdi, podložno nadzoru Suda, opravdavaju li poteškoće uključene u ocjenu sukladnosti potpore pokretanje tog postupka.
- 31 Stoga valja utvrditi jesu li se u ovom slučaju, pri ocjeni na koju se poziva Komisija, točnije pri ocjeni koja se odnosi na nepostojanje prekapacitiranosti u podsektoru lančanika i dijelova GET, pojavile takve poteškoće na temelju kojih bi bilo opravdano pokretanje tog postupka.
- 32 Kako je Komisija potvrdila u svojim odgovorima na pitanja Suda, ne postoje posebni podaci za lančanike i dijelove GET.
- 33 Jedini podaci koji su na raspolaganju su podaci za podsektor ljevaonicâ čelika, koji obuhvaća lančanike i dijelove GET. U obavijesti 88/C320/03 o okviru za dodjelu potpora u nekim sektorima čelika koji nisu obuhvaćeni Ugovorom o EZUČ-u (SL C 320, 13.12.1988., str. 3.), Komisija je navela da se smanjila potražnja u podsektoru ljevaonicâ čelika i da su zbog niske stope iskorištenosti opreme potrebne daljnje prilagodbe.

- 34 Komisija smatra da se od izdavanja tog dokumenta, kojim se sugeriralo da je postojala prekapacitiranost proizvodnje u predmetnom podsektoru, stanje u 1989. i 1990. promjenilo na bolje. U prilog toj analizi, koja je protivna sustavnoj dokumentaciji koju je podnijelo društvo Cook, Komisija se poziva na statističke podatke koje je prikupio Odbor Europskog udruženja za ljevarstvo (CAEF).
- 35 Ti statistički podaci su samo djelomični, jer se odnose samo na proizvodnju, vrijednost te proizvodnje i broj zaposlenih osoba. Oni ne omogućavaju utvrđivanje proizvodnih kapaciteta i njihovu usporedbu s ponudom i potražnjom na tržištu. Stoga se iz tih podataka ne može s nikakvim stupnjem sigurnosti zaključiti o nepostojanju ili postojanju prekapacitiranosti.
- 36 Osim toga, Komisija i sama u svojim očitovanjima potvrđuje da „nije lako procijeniti proizvodne kapacitete u sektoru ljevaonica čelika”.
- 37 U tim okolnostima, iz statističkih podataka dostupnih u vrijeme donošenja pobijane odluke nije bilo jasno postoji li ili ne postoji prekapacitiranost u podsektoru lančanika i dijelova GET. Naprotiv, takav bi zaključak zahtjevao složenu analizu predmetnog podsektora i dodatna istraživanja u poduzećima u tom podsektoru.
- 38 Iz toga slijedi da je Komisija, s obzirom na to da se željela osloniti na nepostojanje prekapacitiranosti u predmetnom podsektoru, morala pokrenuti postupak na temelju članka 93. stavka 2. Ugovora kako bi nakon pribavljanja potrebnih mišljenja utvrdila je li njezina ocjena, zbog koje je došlo do ozbiljnih poteškoća, bila utemeljena.
- 39 S obzirom da joj nije prethodio taj postupak, Odluka NN 12/91 je nezakonita u dijelu u kojem se odnosi na one potpore koje društvu PYRSA nije dodijelila španjolska vlada. Stoga u tom smislu ovu odluku treba poništiti, bez potrebe za razmatranjem drugih tužbenih razloga na koje se poziva društvo Cook.

Troškovi

- 40 Na temelju članka 69. stavka 2. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je snositi troškove. Kako Komisija nije uspjela u postupku, treba joj naložiti plaćanje troškova.
- 41 U skladu s člankom 69. stavkom 4. Poslovnika, Kraljevina Španjolska, koja je intervenirala u predmetu, snosi vlastite troškove.

Slijedom navedenog,

SUD

odlučuje:

- Poništava se Odluka Komisije NN 12/91, koja je upućena španjolskoj vladu i koja je društvu Cook priopćena dopisom od 29. svibnja 1991., „o nepodnošenju prigovora“ u vezi s nekoliko državnih potpora odobrenih društvu PYRSA u dijelu u kojem se odnosi na druge potpore osim potpore u iznosu od 975 905 000 PTA koju je dodijelila španjolska vlada.**

- Komisiji se nalaže snošenje troškova.**
- Kraljevini Španjolskoj se nalaže snošenje vlastitih troškova.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 19. svibnja 1993.

[Potpisi]

---

* Jezik postupka: engleski